

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXV, broj 34

27. kolovoza 2015.

cijena 200 Ft

Kopija Krune sv. Stjepana donesena u Martince

Foto: Branka Pavić Blažetin

4. – 5. stranica

Dan Santovaca

6. stranica

II. Šokački piknik

7. stranica

VII. Hrvatski dan u Sambotelu

11. stranica

Komentar

Ne samo poslušati nego i čuti jedni druge

Ovih je dana u marijanskim svetištima diljem Hrvatske, ali i u nas u Mađarskoj, proslavljen blagdan Velike Gospe – Uznesenja Blažene Djevice Marije. Tom su prigodom hrvatski biskupi upozorili na vrijednosnu izgubljenost čovjeka našega vremena, te ukazali na potrebu zaštite obitelji i ljudskoga života, pri tome postavili obitelj kao temeljno pitanje, kao temeljnu ustanovu društva.

Potrebna je opća suglasnost oko temeljnih pitanja. Otvorenost daru života i zaštita obitelji i ljudskoga života u obitelji danas postaje gorućim pitanjem. O tome ovisi budućnost našega naroda. Ideologije koje se zasnivaju samo na ekonomskoj računici, vode u vrijednosnu izgubljenost, reče uz ustalo kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački, u svojoj prigodnoj propovijedi održanoj u Sinju.

Crkva i obitelj temeljne su ustanove i za očuvanje vjerske, nacionalne i jezične samosvojnosti. Sve to još više vrijedi za manjinske zajednice, među njima i za Hrvate u Mađarskoj, koje se nalaze u još nepovoljnijem položaju. Stoga se kao goruća pitanja današnjice i za nas Hrvate nameće kako premostiti narečenu vrijednosnu izgubljenost, kako očuvati obitelj, vjeru, jezik, tradicijsku kulturu, nošnju, ukratko nacionalnu samobitnost.

Izgubljenost čovjeka današnjice u globaliziranome svijetu, egzistencijalna ugroženost, nezaposlenost, potrošačko društvo – sve nas stavlja pred veliki izazov. U tom traženju odgovora na nove izazove, važno je upravo pronalaženje temelja, vraćanje izvorima, baštini svojih predaka, koji su nas očuvali na ovim prostorima tijekom proteklih stoljeća.

Zato je u ubrzanom životu današnjice – kada je sve važnije, samo se zaboravlja na ono bitno – potrebno mnogo više pažnje posvetiti međuljudskim odnosima, obitelji, užoj i široj zajednici, svojim sugrađanima. Jer koliko puta čujemo: Nemam vremena! Nemam vremena za razgovor, nemam vremena za djecu, za odlazak na hrvatske priredbe, za odmor.

Blagdani, bilo nacionalni bilo obiteljski, najbolje su prigode da zastanemo, da promislimo svoj život, smisao svoga života, odakle smo i kamo stremimo. Nađimo vremena i za susrete i za razgovor. Ne samo poslušati nego i čuti jedni druge, pokazati razumijevanje za probleme jedni drugih, pomagati i hrabriti jedni druge, i u dobru i u zlu, i u slavljenju, ali i u tuzi. To je ono što čovjeka čini čovjekom, što mu daje smisao. Jer je čovjek primarno društveno biće. Sam za sebe usamljen je, izgubljen.

Stipan Balatinac

Glasnikov tjedan

Dana 1. rujna započinje nova školska godina 2015./16. Učitelji su već od ponedjeljka u «školskim klupama» kako bi sve pripremili za nesmetani početak. Ovih su dana imenovani i ravnateljci škola, kojima je istekao mandat i koji su tijekom proteklih mjeseci prošli natječajnu proceduru. U keresturskome školskom središtu, u školi u kojoj svi učenici pohađaju narodnosnu nastavu hrvatskoga jezika i književnosti, stanje je napeto. Naime, 15. kolovoza 2015. godine istekao je mandat bivše ravnateljice Anice Kovač, koja je 16 godina obnašala dužnost ravnateljice keresturske škole.

Stvar se polako počela usložnjavati i prerasla je u problem s kojim su se suočili i roditelji učenika, i mjesna Hrvatska samouprava, i županijska Hrvatska samouprava koja je prenijela problem političkim predstavnicima Hrvata u Mađarskoj: parlamentarnom glasnogovorniku Hrvata u Mađarskoj i predsjedniku Hrvatske državne samouprave.

U ovoj je godini istekao mandat bivše ravnateljice Anice Kovač. Na raspisani natječaj ponovno se javila. Kako saznajemo, jedino se ona javila na natječaj i, prema informacijama, udovoljila svim uvjetima. Dana 24. lipnja Anici Kovač stiglo je pismo, bez obrazloženja, od kaniškog Obrazovnog okruga da njezin natječaj KLIK nije prihvatio. Nakon nekoliko dana dobila je obavijest da će ipak biti imenovana na godinu dana. S time se najprije nije složila, a potom se složila i mjesna Hrvatska samouprava. Stvar se polako počela usložnjavati i prerasla je u problem s kojim su se suočili i roditelji učenika, i mjesna Hrvatska samouprava, i županijska Hrvatska samouprava koja je prenijela problem političkim predstavnicima Hrvata u Mađarskoj: parlamentarnom glasnogovorniku Hrvata u Mađarskoj i predsjedniku Hrvatske

državne samouprave. Oni su se pismom obratili državnoj tajnici Ministarstva ljudskih resursa pozivajući se na razgovor koji je ona vodila s parlamentarnim zastupnikom Hrvata u Mađarskoj o imenovanju/neimenovanju Anice Kovač. Odgovor do današnjega dana (25. kolovoza) nisu dobili. U hrvatskoj Osnovnoj školi Nikole Zrinskog u Keresturu još ni tjedan dana

prije otvaranja školske godine nije se znalo tko će voditi ustanovu koju će od jeseni pohađati 152 učenika, naime provedba izbora nove ravnateljice zbog nerazumljivih razloga nije bila uspješna. KLIK je 18. kolovoza povjerio doravnateljici Eriki Rac

Sólyom da na godinu dana bude vršiteljica dužnosti, međutim ona se nije primila te dužnosti, stoga je kaniški Obrazovni okrug „loptu bacio dalje“ i tako je 24. kolovoza za vršitelja dužnosti povjerena Andrasek Istvánne, predsjednica Razredničke radne zajednice, naime ne bi mogla početi nova školska godina. Vodite-

ljica kaniškog Obrazovnog okruga Marija Tomić za naš tjednik izjavila je da je njihov Obrazovni okrug podupirao natječaj Anice Kovač, međutim nastao je nesporazum zbog toga što se keresturska Hrvatska samouprava prvo nije suglasila s time da bivša ravnateljica bude povjerena na godinu dana. Kako ustanova ne može djelovati bez voditelja, a doravnateljica nije se primila dužnosti, prema Pravilniku o organizaciji rada poslovi ravnatelja prelaze na predsjednicu Razredničke radne zajednice na gđu Andrasek Istvánne. Inače, ona je također Mađarica, ne govori hrvatski jezik, ali u korist ustanove i djece primila se dužnosti. Voditeljica Obrazovnog okruga dodala je i to da će najesen opet raspisati natječaj za ravnatelja i možda već u siječnju bude rješenja.

Branka Pavić Blažetin

Crkveni god na Stjepana kralja

Na ovogodišnjemu martinačkom proštenju na Stjepana kralja, 20. kolovoza, zalaganjem rođenog Martinčanina, koji živi u Selurincu, Marka Győrvárija i Seoske samouprave, u tamošnjoj športskoj dvorani bila je izložena kopija Krune sv. Stjepana u nazočnosti krunskih stražara i pripadnika sigetske Zrinske garde, te mnoštva znatiželjnika. U dvorani se, po slobodnoj procjeni vaše urednice, okupilo sedamstotinjak osoba. Kopija Krune sv. Stjepana, Žezla te vladarske Jabuke stigli su u Martince nešto poslije dvanaest sati, iz Kapošvara. Do tada je u mjesnoj crkvi održana dvojezična sveta misa koju je uz brojno svećenstvo i martinačkog župnika Iliju Čuzdija predvodio mons. Franjo Pavleković, vikar Pečuške biskupije, a propovijed na hrvatskom jeziku održao je nekadašnji martinački župnik, danas župnik u Seksaru, Ladislav Bačmai. Pjevalo se s kora uz orguljašku pratnju Ančike Gujaš. Nekada su Martinčani imali i tri proštenja, danas su ostala ona na Stjepana kralja i na Martinje, Dan sv. Martina, zaštitnika martinačke crkve i sela. A kako se slavio Stjepan kralj? Misom, pa odlaskom prema Cretiću, gdje se pjevalo i plesalo kolo, a potom igrao nogomet. Ovogodišnji martinački crkveni god bilo je obogaćen dodatnim sadržajima, klanjanjem Kruni sv. Stjepana. Program svečanosti započeo je stihovima Sándora Reményika: „Eredj, ha tudsz” u interpretaciji Zsolta Cserdija. Voditelj programa bio je novinar, urednik Tomo Fűri. Čuli smo da je 20. kolovoza jedan od najstarijih blagdana – spomendan sv. Stjepana, utemeljitelja države. On je za svoje vladavine 15. kolovoza, Veliku Gospu, proglasio blagdanom, a i sam je na taj dan preminuo 1038. godine. Današnji datum, 20. kolovoza, blagdanom je proglasio sv. Ladislav, naime uz odobrenje pape Grgura VII. kosti kralja Stjepana I. podignute su na oltar bazilike u Stolnom Biogradu. Današnji blagdan tijekom povijesti prerastao je i u blagdan novoga kruha.

Dvojezičnu misu predvodio je mons. Franjo Pavleković, vikar Pečuške biskupije.

Potom je na dva jezika, hrvatskom i mađarskom, pozdravio između ostalih: Vesnu Haluga, generalnu konzulicu Republike Hrvatske u Pečuhu, Zsolta Tiffána, parlamentarnog zastupnika, vladina povjerenika, Zoltána Nemessányija, zamjenika političkog tajnika Ministarstva javne uprave i pravosuđa, Ivana Gugana,

Kopija Krune sv. Stjepana, Žezlo i Jabuka Mađarske

HDS-ova predsjednika, Mišu Heppa, glasnogovornika Hrvata u Mađarskom parlamentu, Jozu Solgu, voditelja HDS-ova ureda i druge... Prvi se nazočnima, na dva jezika, mađarskom i hrvatskom, obratio domaćin svečanosti martinački načelnik Levente Várnai. On je između ostaloga kazao: U našem selu ima lijepu tradiciju bučura Štefana kralja, kada se iseljenici vrate roditeljima, svojoj braći, svojim starim domovima, da bi otišli na svetu misu, te da ugodno provedu dan s onim ljudima koji im najviše znače. Današnja bučura je ipak malo drukčija: velika nam je čast da mo-

Na martinačkoj ulici nakon svete mise

žemo pozdraviti u našim krugovima Svetu krunu, Žezlo i Jabuku Mađarske. Potom je u okviru svečanoga govora pozdravio 90-godišnjeg Marka Győrvárija starijeg, i predao mu spomenicu koju je dobio jer je „postao članom” trećeg naraštaja, spomenicu s potpisom mađarskog premijera koji mu je poželio mirne dane, mjesece, godine u zdravlju i veselju! Potom se okupljenima, također na dva jezika, obratio Marko Győrvári, jedan od glavnih organizatora priredbe. On između inim reče: Utemeljenje mađarske države danas slavimo zajedno s Kraljevskom krunom svih Mađara u jednom takvom naselju koje su više od pola milenija naselili Hrvati koji i danas žive na ovim prostorima. Međutim, imena ovdašnjih ulica ukazuju slavna imena mađarske povijesti.

Na stropu mjesne crkve nalazi se slika kralja svetog Ladislava koji s vojskom prelazi Dravu. Dok na bočnoj strani crkve sveti Stjepan preporučuje državu Blaženoj Djevici Mariji.

Nastavlja se na 15. stranici

Napetosti na početku školske godine u keresturskoj Osnovnoj školi „Nikola Zrinski“

U hrvatskoj Osnovnoj školi Nikole Zrinskog u Keresturu još ni tjedan dana prije otvaranja školske godine nije se znalo tko će voditi ustanovu koju će od jeseni pohađati 152 učenika, naime provedba izbora nove ravnateljice zbog nerazumljivih razloga nije bila uspješna. Središte za održavanje ustanova Klebelsberg (KLIK) još u veljači raspisalo je natječaj za ravnatelja keresturske ustanove, na koji je predan jedini natječaj, a to je bio onaj bivše ravnateljice Anice Kovač. Ne zna se zbog kojih razloga KLIK nije prihvatio njezin natječaj te 18. kolovoza povjerio doravnateljici Eriki Rac Sólyom da na godinu dana bude vršiteljica dužnosti, međutim ona se nije primila te dužnosti, stoga je kaniški Obrazovni okrug „loptu bacio dalje“ i tako je 24. kolovoza za vršitelja dužnosti povjerena Andrasek Istvánne (Anna) predsjednica Razredničke radne zajednice, naime ne bi mogla početi nova školska godina.

Zgrada keresturske Osnovne škole Nikole Zrinskog

Dana 15. kolovoza 2015. godine istekao je mandat bivše ravnateljice Anice Kovač, koja je 16 godina obnašala dužnost ravnateljice keresturske škole. Jedino se ona javila na natječaj i, prema informacijama, udovoljila svim uvjetima. Prema zakonskim propisima prilikom izbora ravnatelja zatraži se mišljenje Đačke samouprave, Roditeljskog vijeća, Pedagoškog vijeća i Vijeća djelatnika škole za čije sakupljanje bio je povjeren tročlani odbor, na čelu s dr. Erikom Rac. Svi su forumi poduprli natječaj bivše ravnateljice poznajući njezin marljiv rad, zanos poradi razvoja ustanove. Prema našim saznanjima, njezin je natječaj podupro i kaniški Obrazovni okrug, pa se čekalo na odobrenje, međutim 24. lipnja Anici Kovač je stiglo pismo (e-mailom) od kaniškog Obrazovnog okruga da njezin natječaj KLIK nije prihvatio, bez obrazloženja. Saznajemo od nje da su je zatim 6. srpnja nazvali telefonom iz narečenog Okruga kako je doneseno rješenje da će biti imenovana za godinu dana. Na to je rješenje keresturska Hrvatska samouprava Obrazovnom okrugu poslala prosvjedno pismo da se ne slaže s imenovanjem na godinu dana, nego gđu Kovač podupire na pet godina, iako do tada nitko od narodnosne organizacije nije zatražio mišljenje. Ovdje moram napomenuti da po zakonu kod izbora ravnatelja narodnosnih ustanova treba zatražiti suglasnost tamošnje ili druge nadležne narodnosne samouprave. Tu je suglasnost Obrazovni okrug zatražio tek nakon toga (13. srpnja), kaže nam **Henrieta Novak, zamjenica predsjednice Hrvatske samouprave**, ali ponovno samo za imenovanje na godinu dana, čime keresturska Hrvatska samouprava prvo nije se suglasila, a poslije je izmijenila svoju odluku:

– Jednostavno nismo razumjeli zbog čega Anica Kovač nije izabrana na pet godina kada je udovoljila svim uvjetima natječaja, svi

Henrieta Novak, dopredsjednica keresturske Hrvatske samouprave

su je forumi podržali, bila je jedina koja se kandidirala za ravnateljicu naše ustanove. Mi vijećnici Hrvatske samouprave nismo željeli planirati samo na godinu dana, nego znati da je hrvatska ustanova u dobrim rukama na pet godina, jer svi to znaju, i na državnoj razini, da je Anica Kovač vrlo mnogo radila na tome da se u školi njeguje hrvatski jezik, hrvatska kultura, da se razvijaju prekogranične veze, činila to često izvan radnog vremena, dobrovoljno. Nije ni to slučajno da je broj učenika u zadnjih godina porastao u ustanovi. Međutim, nakon ponovne usmene molbe Obrazovnog okruga, bojeći se da se problem neće riješiti, ipak smo 23. srpnja dali suglasnost da podupiremo njezino imenovanje na godinu dana – reče za naš tjednik dopredsjednica.

Ni roditelji se nisu složili s imenovanjem na godinu dana, kaže dopredsjednica Roditeljske zajednice Bordás Józsefné, i oni su poslali molbu Obrazovnom okrugu kako bi Anica Kovač dobila povjerenje na pet godina, što je potpisalo više od 150 roditelja.

Agneš Nemet, kao roditelj dvoje djece kaže da je ravnateljica Anica Kovač zapravo motor svega što se događa u školi i selu:

Agneš Nemet, roditelj

– Moje prvo dijete počelo je pohađati osnovnu školu u Kaniži i nakon godinu dana sam shvatila

Bordás Józsefné, dopredsjednica Roditeljske zajednice

da keresturska škola mnogo više odgovara mojoj djeci. Ovdje dobivaju vrlo mnogo dodatnih sadržaja, uče hrvatski jezik, mnogo putuju u Hrvatsku, članovi su tamburaškog sastava, odlični učenici dobivaju stipendije i razne druge mogućnosti kakvih drugdje nema. Izvrstan je odnos ustanove s roditeljima, uvijek znamo sve navrijeme. Imamo li neki problem, možemo se dogovoriti. Mislim da Anica Kovač zaslužuje dobiti povjerenje na pet godina –, obratila mi se majka dvoje djece gđa Nemet.

Hrvatska samouprava Zalske županije također se i usmeno i pismeno obratila višim forumima, Mišu Heppu, parlamentarnom glasnogovorniku Hrvata u Mađarskoj, i Ivanu Guganu, predsjedniku Hrvatske državne samouprave, da pokušaju nespornu razriješiti u Ministarstvu. Parlamentarni glasnogovornik i predsjednik najvišeg tijela Hrvatske zajednice zajedničkim pismom obratili su se Juditi Czunyi- Bertalan, državnoj tajnici za prosvjetu, još 24. srpnja da se raščiste nespornu i da se ponovno pregleda natječaj Anice Kovač, na koje pismo još nije stigao službeni odgovor (24. kolovoza), ali stiglo je pismo Anici Kovač 18. kolovoza iz kaniškog Obrazovnog okruga u kojem stoji da je natječaj raspisan za ravnatelja Osnovne škole Nikole Zrinskog u Keresturu bio neuspješan, zato što je keresturska Hrvatska samouprava stavila veto na odluku na jednogodišnji mandat, a izmijenjena odluka nije stigla do određenog roka iako prema dopredsjednici Henrieti Novak nije bio zadan nikakav rok i oni su zasjeli čim su mogli. U tom slučaju prema zakonu o statusu javnih djelatnika u ustanovama za javno obrazovanje uzima se u obzir Pravilnik o organizaciji o radu dotične ustanove prema kojem zadatke vođenja ustanove treba preuzeti doravnatelj, u keresturskoj ustanovi to je Erika Rac Sólyom, a prema naređenju KLIK-ova predsjednika Anica Kovač treba preuzeti zadatke doravnateljice, međutim Erika Rac Sólyom nije se primila dužnosti ravnateljice ni kao vršiteljica dužnosti smatrajući da na čelu narodnosne ustanove treba biti osoba koja govori narodnosni jezik.

Voditeljicu kaniškog Obrazovnog okruga Mariju Tomić uspjeli smo dobiti na telefonu tek 24. kolovoza. Ona je za naš tjednik izjavila da je njihov Obrazovni okrug podupirao natječaj Anice Kovač, međutim nastao je nespornu zbog toga što se keresturska Hrvatska samouprava prvo nije suglasila s time da bivša ravnateljica bude povjerena na godinu dana. Kako ustanova ne može djelovati bez voditelja, a doravnateljica nije se primila dužnosti, prema Pravilniku o organizaciji rada poslovi ravnatelja prelaze na predsjednicu Razredničke radne zajednice razrednika na gospođu Andrased Istvánne (Anna), koja se na kraju i primila. Inače, ona je također Mađarica, ne govori hrvatski jezik, ali u korist ustanove i djece primila se dužnosti. Voditeljica obrazovnog okruga dodala je i to da će najesen opet raspisati natječaj za ravnatelja i možda već u siječnju bude rješenja.

Glasnogovornik Hrvata u Mađarskoj Mišo Hepp službenu informaciju o rješenju izbora ravnatelja keresturske škole još nije dobio:

– Još smo 24. srpnja uputili pismo (zajedno s predsjednikom Hrvatske državne samouprave) državnoj tajnici za prosvjetu da se pitanje ravnateljice keresturske škole riješi, i da mi podupiremo da Anica Kovač bude izabrana na petogodišnji mandat, a ne na godinu dana, naime nismo imali nikakvo obrazloženje da njezin natječaj ne bi udovoljio uvjetima poziva. Na to pismo ni nakon mjesec dana nije stigao odgovor što je u potpunosti nekorektno prema zajednici, a i prema našem Odboru narodnosnih glasnogovornika. Ne slažem se ni s rješenjem da jedna naša važna hrvatska ustanova bude u tako nesigurnom položaju i kao glasnogovornik Hrvata u Mađarskoj napisat ću protestno pismo i obratiti se ministru.

Ivan Gudan, predsjednik Hrvatske državne samouprave,

za Hrvatski glasnik izjavio je da još ni HDS-u nije stiglo službeno pismo od Ureda državne tajnice i zbog toga su nazvali Ured:

– U Uredu državne tajnice su nam rekli da reagiranja kasne zbog ljetnih godišnjih odmora, a obećano nam je da ćemo ovoga tjedna dobiti službeno pismo. Smatram da to treba pričekati i da vidimo što su razlozi kod donošenja odluka, tek nakon toga možemo i mi reagirati.

Nakon cjeloljetnog natezanja oko izbora ravnatelja keresturske škole još uvijek nije jasno zbog čega je dovedena u nesiguran položaj jedna od važnih ustanova hrvatske zajednice, ali s time treba biti načisto da gubitak naših vrijednih stručnjaka s bilo kakvog položaja može imati negativne posljedice.

beta

Anica Kovač rođena je u Keresturu, osim svoga školovanja nikada nije napustila svoje rodno mjesto. Premda nije pohađala hrvatsku srednju školu, ni hrvatsku visokoškolsku ustanovu, ona je sačuvala svoj materinski hrvatski i položila ispit visokoga stupnja iz hrvatskoga jezika. Struku povijesti i knjiž-

ničarstva završila je 1988. g. na Visokoj nastavničkoj školi „Dániel Berzsenyi“ u Sambotelu, od 1988. g. radila je kao nastavnica u Osnovnoj školi „Nikola Zrinski“. Uz rad je završila i struku mađarskoga jezika, drama pedagogije i voditelja javne obrazovne ustanove. Od 1999. g. bila je ravnateljica keresturske Hrvatske osnovne škole

Bivša ravnateljica Anica Kovač s djecom

le Nikole Zrinskog. Kao ravnateljici narodnosne ustanove uvijek joj je bilo na prvome mjestu hrvatsko obrazovanje, s nemornim radom je povećavala prestiž hrvatskoga jezika, u zadnje vrijeme radila je na tome da u ustanovi zaposli što više djelatnika sa znanjem hrvatskoga jezika. U osnovnoj školi utemeljila je podučavanje tamburice, odnosno hrvatski narodni ples, svake godine organizira hrvatski kružok. Kao ravnateljica pisala je niz europskih projekata za prekograničnu suradnju od kojih je ostvareno mnoštvo hrvatskih programa. Ona je zaslužna i za utemeljenje Udruge Zrinskih kadeta. Za vrijeme vođenja ustanove povećao se broj onih učenika koji se upisuju iz drugih mjesta radi učenja hrvatskoga jezika, iz Belezne, Fičehaza, Kaniže, Tiloša, Zakanja. Učenici keresturske ustanove aktivno sudjeluju na hrvatskim državnim natjecanjima, odnosno na priredbama Hrvata u Mađarskoj. Nema ljeta kada ona ne bi organizirala hrvatski tabor s raznim tematikama. Anica Kovač u više mandata aktivno je radila u Odboru za odgoj i obrazovanje Hrvatske državne samouprave i sa svojim prijedlozima radila na uzdizanju hrvatskoga školstva u Mađarskoj.

U spomen znamenitim Santovcima

II. Dan Santovaca – santovačkih umjetnika, glazbenika, znanstvenika...

Rijetko koje naselje može se pohvaliti s toliko glasovitih osoba, istaknutih športaša, umjetnika, kulturnih i znanstvenih djelatnika kao što je to tronacionalno Santovo. *Santovo je posebno mjesto koje zrači svojim duhom, ima svoju prepoznatljivost* – čuli smo lani na prvom Danu Santovaca, koji je priređen sa željom da postane tradicijom. Susret u spomen i čast istaknutih santovačkih osoba – športaša, kulturnih djelatnika, umjetnika, glazbenika, književnika i znanstvenika, koji su svojim životom i djelom zadužili svoje suseljana te pridonijeli dobrom glasu svoga rodnog sela, pod motom „Gdje god živio – ako si rođen i odgojen ovdje – pripadaš ovamo do vijeka“, okupilo se mnoštvo Santovaca i onih koji su podrijetlom vezani za Santovo, ali su rođeni, odgojeni, nekada živjeli ili danas žive izvan svojega rodnog sela. Za održavanje takvog susreta odabrano je župno proštenje koje se slavi povodom blagdana Velike Gospe, a koje, kao i nekoć, i danas zauzima važno mjesto u životu naselja.

Tako je u glavnoj organizaciji santovačke „Čajane“ odnosno ugostiteljskog poduzetnika Gabora Varge, uostalom kako je i lani najavljeno, uslijedio nastavak. Nakon prošlogodišnjeg uspjeha i lijepog odaziva, krajem prošloga tjedna u Santovu je održan II. DAN SANTOVACA vezan za blagdan Velike Gospe, zaštitnice Santovačke župe i župne crkve. Kao i lani, ove godine 15. i 16. kolovoza, Dan je posvećen umjetnicima, glazbenicima i pjevačima rodnom iz Santova, ali jednako tako i u spomen znamenitim Santovcima.

U okviru bogatoga kulturnog i zabavnog programa, u subotu u ranim popodnevnim satima u mjesnom domu kulture upriličeno je svečano otvorenje prigodne izložbe koja je priređena u čast 190. obljetnice rođenja priznatoga mađarskog zvjezdoznanca, geodeta i matematičara, te gimnazijskog i sveučilišnog profesora Gustava Kondora, rođenog Krauze. Rođen u Santovu 7. kolovoza 1825. godine, dopisni član Mađarske akademije znanosti, bavio se područjem astronomije. Školovao se u Baji, Subotici, Segedinu i Pečuhu, a bio je i sudionikom Revolucije i Oslobođilačkog rata 1848./49. (kada prezime Krauze mijenja u Kondor), sudjelujući u mnogim bitkama. Radio je i za Budimsku zvjezdarnicu, posebno se zanimajući za

astrometriju. Nakon Oslobođilačkog rata zauzimao se za ponovnu izgradnju porušene Budimske zvjezdarnice. Uz to bio je član Mađarskoga prirodoslovnog društva, a izabran je i za člana Njemačkoga astronomskog društva. Autor je nekoliko samostalnih knjiga s područja zvjezdoznanstva i brojnih studija koje je objavljivao u onodobnim stručnim časopisima. Izložbu je predstavio povjesničar zvjezdoznanstva Lajos Bartha iz Budimpešte. Nakon prigodnih riječi, u predvorju doma kulture otkrio je brončanu spomen-ploču s reljefnim likom Lajosa Kondora koju je izradio bajske kipar István Harmat. Umro je 16. rujna 1897. godine u Budimpešti. Manje je poznato da je njegov brat Lajos Kondor (Krauze), također rođeni Santovac, napravio prvi prijevod Mažuranićeva epa „Smrt Smail-age Čengića“ na mađarski jezik.

Osim izložbe o životu i djelu Gustava Kondora, postavljena je i izložba slika priznatoga slikara Jánosa Szurcsika, koji je rođen 10. svibnja 1931. u Santovu. Znatan dio njegova stvaralaštva posvećen je rodnom selu, među ostalima posebno santovačkome krajoliku i tradicijskom životu santovačkih šokačkih Hrvata. Izložbu s deset slika santovačkoga krajolika, tradicijskih običaja i mrtve prirode otvorio je njegov sin, grafičar József Szurcsik. János Szurcsik, dobitnik Munkácsyveve nagrade, poznat je Hrvatima u Mađarskoj, samostalnim i zajedničkim izložbama svojih slika u našim naseljima odnosno na hrvatskim priredbama, kao ilustracijama pjesničke zbirke Marka Dekića „Mirisi vrbika“.

Premda nije posrijedi umjetnička djelatnost, nego sakupljačka strast, ljubav prema obrtničkome stvaralaštvu iz prošlosti, ništa manje bila je zanimljiva i izlož-

ba santovačkih opeka (cigala) sakupljača Tomislava Desečara, zaljubljenika u opeke sa žigom, koju je otvorio István Cseh, jedan od osnivača bajske Udruge sakupljača starih opeka sa žigom Monarhija Bte.

Tomislav Desečar sakupljanjem

opeka sa žigom počeo se baviti još 1997. godine. Ljubav prema starim opekama urodila je plodom od više nego 5000 sakupljenih primjeraka, od rimskog doba do početka 20. stoljeća. U Santovu je izloženo domalo dvjesto opeka svrstanih po tematskim cjelinama, po mjestu proizvodnje ili mjestu podrijetla. Dobrim dijelom predstavljanjem cigala vezanih za Santovo, odnosno rađenih u Santovu u nekadašnjoj santovačkoj ciglani. Među posebnostima možemo navesti opeku koju je 1731. dao izraditi kalački nadbiskup Gabor Patačić, ali i nekoliko primjeraka opeka santovačkoga komorskog naselja sa žigom DS – Dominium Szán-tova.

Posjetitelji su mogli vidjeti i relikvije odnosno povijesne predmete iz doba Revolucije i Oslobođilačkog rata 1948./49. koje je prikazao sakupljač Csaba Kovács, uostalom vijećnik Grada Baje.

Svečanost otvorenja uljepšali su članovi domačega KUD-a „Veseli Santovčani“ koji su u prepoznatljivim nošnjama izveli hrvatske, mađarske i srpske narodne pjesme.

Nakon otvorenja i razgleda izložbe, na središnjemu seoskom trgu održan je zabavni koncert santovačkih umjetnika, glazbenika i pjevača. Uz pokretače i zabavni sastav Mbrio, osim drugih, nastupila je i naša Darinka Orčik, te pjevački zbor KUD-a „Veseli Santovčani“. Sutradan, 16. kolovoza, otvorena je izložba astrofotografija Ivána Édera koju je, uza živopisno izlaganje o snimanju u Namibiji, otvorio i predstavio sam autor. Dakako, organizatori već najavljuju i treći dan Santovaca, koji će obogatiti novim sadržajima.

II. Šokački piknik

U organizaciji Vjerske i kulturne udruge šokačkih Hrvata te Hrvatske samouprave sela Vršende, 15. kolovoza u tom je naselju priređen II. Šokački piknik, održan u zgradi Šokačke čitaonice i crkvenom dvorištu. Druženje je započelo revijom kuhanja, te svirkom uz kapljicu vina iz oraških podruma. Slijedio je folklorni program u kojem su sudjelovali: kukinjski KUD Ladislava Matušeka, Pjevački zbor Orašje, birjanski Hrvatski KUD, sajčanski KUD Biser, draški orkestar u sastavu Filip Golubov i Tomislav Kostolić. Nakon folklornog programa slijedilo je druženje uza svirku Orkestra Plava muha.

Među uzvanicima toga dana u Vršendi su se našli Ivan Guban, HDS-ov predsjednik, konzul prvog razreda generalnog konzulata Republikeu glavna urednica Medijskog centra Croatica Branka Pavić Blažetin, izaslanstvo prijateljskog naselja Draža, na čelu sa Stipom Golubovom.

Mješoviti pjevački zbor „Orašje“

Ocjenjivački sud natjecanja u kuhanju paprikaša tvorili su: Eržika Kovačević, Stipo Golubov, Đuro Babračan i Mišo Balatinac.

Prvi put su se Stipo Golubov i Dežika Kovačević, koji njeguju prijateljstvo, sreli prije umalo četrdeset godina. Sve je počelo kada su Dražani došli igrati nogomet u Vršendu i kada je Stipo prenoćio kod Dežike. Danas su kao jedna obitelj, a prijateljstvo Dražana i Vršenđana potvrdilo se u Domovinskom ratu 1991. godine kada su Vršenđani primili preko dvadeset draških obitelji. Bilo je to 95 – 105 ljudi, kaže mi Dežika Kovačević koji se tada brinuo o izbjeglicama, nalazio im posao, stan, prenoćište. Neki su bili u Vršendi do 1992./93. godine, a bilo je i onih koji su i duže ostali ondje. Bili su smješteni kod svih kuća i hrvatskih i njemačkih, mađarskih i ciganskih... Vršenda ima oko tisuću stanovnika, od čega su njih 150 Hrvati. Nekada nas je bilo, prije pedeset godina, i do osamsto, imali smo u školi i hrvatski razred, tjedno dva sata takozvanoga srpskohrvatskog jezika. Gđa Marković nas je učila, kažu stariji Vršenđani. Lijepe nas uspomene vežu za Vršendu, radujem se i današnjem susretu i okupljanju ovoga dijela Šokadije koji njeguju svoju tradiciju, a mi pomažemo koliko možemo, naši su susreti neprekidna druženja... Oduševljeni smo nastankom Šokačkog doma, kaže Stipo Golubov. Nekretninu su šokački Hrvati dobili na korištenje od Pečuške biskupije. Obnavljaju je svi šokački Hrvati okupljeni oko Vjerske i kulturne udruge šokačkih Hrvata te Hrvatske samouprave sela Vršende. Ponosan sam što još uvijek radimo i težimo novim izazovima, veli Dežika Kovačević hvaleći predsjednicu mjesne Hrvatske samouprave Marijanu Balatinac.

Kako kaže Marijana Balatinac, drugi je ovo po redu Šokački piknik. Prvi je priređen 2010. u vršenskom Orašju, gdje su podrumi, u malo užem krugu. Sada smo pozvali predstavnike

Ocjenjivački sud vijeća.

hrvatskih samouprava naših prijateljskih naselja: Kukinja, Katolja, Sajke, Kozara, Narada i Draža, prijateljskog naselja u Republici Hrvatskoj. Svi su oni uz vršensku obitelj Klajić svojim drušinama sudjelovali natjecanju u kuhanju paprikaša.

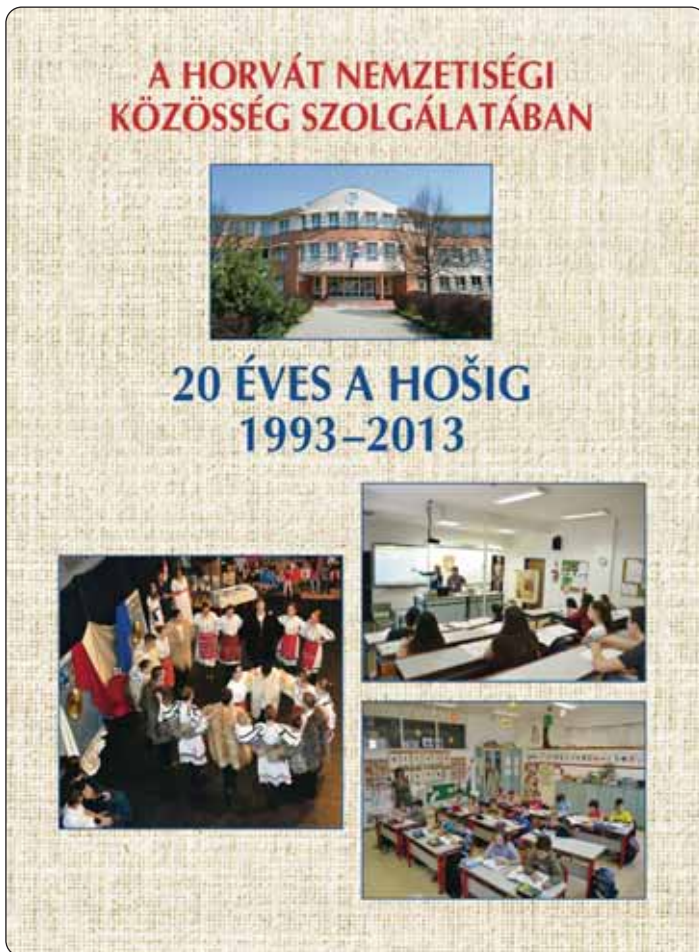
Po ocjenjivačkom sudu, najbolji paprikaš (kuhao se goveđi i svinjski, po izboru kuhara), skuhalo su Kukinjčani, potom Kozarci, a treće mjesto je osvojila vršenska obitelj Klajić. Među kuharima bio je i Mijo Šajnović, zastupnik sajčanske Hrvatske samouprave, kuhajući svinjski paprikaš s nolicama. Ložio je drvima.

U razgovoru mi, dok gledamo na pozornici sajčansku Hrvatsku plesnu skupinu Biser, kaže kako od prve minute utemeljenja spomenute skupine sajčanska Hrvatska samouprava, koja okuplja tridesetak Hrvata, u naselju sa gotovo devetsto stanovnika, pomaže rad društva. I Mijo Šajnović je rodom iz Vršende. Prije 45 godina se oženio u Sajku... Šesnaest godina je bio sajčanski načelnik i osam godina donaćelnik, sada kao zastupnik radi u tamošnjoj Hrvatskoj samoupravi, ali na mladima je red kaže Mijo. Ove je godine sajčanska plesna skupina imala sedam-osam nastupa. Sajčanski Hrvati uobičajeno druge subote studenoga svetom misom i folklornim programom obilježavaju mjesni Hrvatski dan. «Lipo je vrime i lipo smo se skupili u Vršendi, mislim da je dobar i ovaj piknik. Falinga je što uvijek nas ima manje Šokaca, ali što možemo, tako je život,» zaključuje moj sugovornik.

Ove godine Vršenda obilježava tisuću godinu spomena imena, što će obilježiti i šokački Hrvati 3. listopada ove godine, kada će proslaviti i deset godina djelovanja Mješovitoga pjevačkog zbora Orašje, deset godina neprekidnog održavanja susreta hrvatskih crkvenih zborova. Toga dana će se i predati zgrada Šokačke čitaonice. Uređuje se dvorište oko zgrade, crkveno dvorište, u zgradi će se otvoriti i muzej, a istoga dana predviđa se i nekoliko predavanja zanimljivog sadržaja...

Mještani su rado dali predmete za stalnu izložbu koja se planira, niz starih fotografija, predmeta rabljenih u kućanstvu i dvoru, dvorištu... Već je sređen sanitarni čvor, velika dvorana... Najveću potporu pružio je Generalni konzulat Republike Hrvatske, a pomogli su i Savez Hrvata u Mađarskoj i HDS koji su dali potporu, svaki po 50 tisuća forinti. Sve ostalo ostvareno je iz proračuna vršenske Hrvatske samouprave i uz veliki društveni rad i novčanih priloga naših Vršenđana... Sakupilo se dvjestotinjak tisuća forinti, što nije mali novac za naše starije stanovništvo, oni sada već mogu vidjeti na što je utrošen njihov novčani doprinos i vidim ponos na njihovim licima, zaključuje predsjednica vršenske Hrvatske samouprave Marijana Balatinac.

HOŠIG-ov godišnjak i na mađarskom jeziku

U nakladi izdavačke kuće Croatica godišnjak budimpeštanske Hrvatske škole izašao je iz tiska i na mađarskom jeziku – „A horvát nemzetiségi közösség szolgálatában; 20 éves a HOŠIG 1993-2013“. Izdanje ima 180 stranica, tiskano je u sto primjeraka, tekstove je na mađarski jezik presadila Livija Sója-Nagy, lektor je Jenő Szitnyai. Poglavlje s fotografijama u boji aktualizirano je i dopunjeno snimkama o nastupu „Vremeplov“ na državnom Danu Hrvata u RaM Colosseumu, o posjetu predsjednika Mađarskoga parlamenta Lászlóa Kövéra prigodom otvaranja školske godine 2014./15., državnoga tajnika za vjerska, narodnosna, civilna i društvena pitanja Ministarstva ljudskih resursa Miklósa Soltésza na Tjednu hrvatske kulture 17. – 21. studenoga 2014. i hrvatskih nogometaša ferencvaroške momčadi Matea Pavlovića i Tomislava Havojića, također u sklopu Tjedna. Podsjetimo kako su čitatelji prvo mogli uzeti u ruke HOŠIG-ov godišnjak na hrvatskome jeziku, koji je objelodanjen 2013. godine, povodom 20. obljetnice samostalnosti te škole. Kako reče za naš tjednik urednica knjige Ana Gojtan, potrebno je bilo knjigu tiskati i na mađarskome poradi promidžbe škole te kako bi iskustva HOŠIG-ova odgojno-obrazovnog rada i kulturne-prosvjetne djelatnosti bila dostupna stručnjacima mađarskih i drugih narodnosnih odgojno-obrazovnih ustanova. Godišnjak na mađarskom jeziku poduprlo je Državno tajništvo za narodnosti Ministarstva ljudskih resursa, osobno državni tajnik Miklós Soltész. Bude li financijskih sredstava, godišnjak će se tiskati u većoj nakladi.

Kristina Goher

Izašao iz tiska Rječnik izraza iz zemljopisa

U Croaticinoj nakladi objelodanjen je Rječnik izraza iz zemljopisa na mađarskome i hrvatskome jeziku, autorskoga dvojca Mario Jerkić – Ladislav Romac. Riječ je o dopunjenome i novouređenom izdanju naslova „Zbirka stručnih izraza iz zemljopisa“, koja je izašla iz tiska 1997. godine u nakladi Nemzeti Tankönyvkiadó. Urednik je izdanja Stipan Karagić, pedagoški stručnjak Eva Polgar, a tehnički stručnjak Károly Nagy. Grafičko oblikovanje naslovnice i prelamanje

potpisuje Beni Monoki. Rječnik na 183 stranice donosi po deset tisuća stručnih riječi i izraza iz zemljopisa na mađarskom i hrvatskom jeziku, te nekoliko stranica za bilješke. Izdanje ima tvrde korice s folijom, pregledan, prikladnoga je oblika i za putovanje. Privatne osobe Rječnik izraza iz zemljopisa mogu naručiti od jesenas po cijeni 3000 Ft, elektroničkim putem na adresi croatica@croatica.hu. Naruči li se više od deset primjeraka, moguć je popust. Preporučujem na policu kućne knjižnice, napose je koristan kod prijevoda ili učenja jezika. Po našim saznanjima izdavačka kuća Croatica dogodne, priskrbe li se financijski izvori, nastavlja niz rječnika stručnog nazivlja.

Kristina Goher

Jerkić Mario – Romácz László

Földrajzi szakkifejezések szótára

Rječnik izraza iz zemljopisa

Trenutak za pjesmu

Završni song XIII

**Sve je za nama: snijeg i žega.
Bio sam Juda, bio sam Krist,
al čovjek može i poslije svega
ostati Candide, ostati čist.
Objašnjena je zagonetka
sad kad na vrata kuca smrt;
trebalo nam je otpočetka
čuvati stoku, kopati vrt.
Koliko mora i planina
da se na kraju stekne nauk:
prava je mudrost pokraj Solina
gajiti kupus, saditi luk.
(Candide)**

Arsen Dedić

Ljetno hrvatsko spravišće va Bika

Svi izvodjači na kraju festivala spojeni su u jački.

Familija Horvat iz Hrvatskoga Židana

napunili na dvoru Kulturnoga doma, za pozdravnimi riči Janoša Viraga, predsjednika Hrvatske

samouprave, Vincija Hergovića, dopredsjednika Hrvatske samouprave Željezne županije, i Sándora Németha, poglavara Bika, svi su oduševljeno sprohadjali festivalski dio dana. Kotrīgi prisičkoga zbora Zviranjak, Ugarske folklorne grupe iz Genče (Gencsapáti), HKD-a «Čakavci» iz Hrvatskoga Židana, svirači Hrvatskoga Židana, domaći jačkarni zbor Danica sve su učinili da malo pozabimo mučnu vrućinu. Dokle se je sunce pripravljalo na počivak i laglje se je moglo disati, došla je i vičera i čudami su dostali volju i želju da se malo obrnu na tančoškomp placu pri zabavi benda Karambolo.

Tiho

„Židanski bečari“ s Vincijem Hergovićem

Nikako ne moremo biti zavidni Janošu Viragu, predsjedniku Hrvatske samouprave va Bika, kad u svojoj funkciji ne nalazi se uprav u lakoj situaciji. U ovom malom varošu živi jako mali broj Hrvatov, ki su skupaspravni u jačkarnom zboru Danica, u kom pravoda ima i Ugrov ki pak simpatiziraju s hrvatskom muзикom i kulturom. Sad ljetu na ljetu jur skupadonesti Hrvatski folklorni festival u ljetnu dob, kad su svi na sve strane, i to je nezahvalna zadaća. Još se najdu Hrvati iz cijele okolice čas za čas u ovom varošu, ako pak ne, jačkari putuju na razne hrvatske priredbe u Kiseg, Plajgor, Hrvatski Židan i Prisiku.

Ljetos, 1. augustuša, u subotu, pozvala je Hrvatska samouprava Bika najprlje k skupnoj molitvi u mjesnu crikvu, kade je mašu služio Štefan Dumović, židanski farnik, a pjevačice zbora Peruška Marija, pod peljanjem Žužane Horvat, su ju muzički oblikovale. Iako redi publike nisu se čisto

Janoš Virag sa svojim jačkaricami

Posjetom izaslanstva oživjela suradnja

Susret u prijateljskom i opuštenom ozračju, Emil Ćurko i Attila Szarvas

Početak kolovoza izaslanstvo budimpeštanske gradske četvrti Lovranac – Petarac (Pestszentlőrinc – Pestszentimre, XVIII. okrug) – u sastavu zamjenik gradonačelnika Attila Szarvas, referentica za zbratimljene gradove i organizacijske poslove Mónika Potondi te predsjednica Hrvatske samouprave toga okruga Marija Sračić Mareljin – boravilo je u kraljevskome gradu Hrvatske, u Ninu. U tom okrugu od početka hrvatskoga manjinskog samoupravnog sustava postoji Hrvatska samouprava, povelja o suradnji i prijateljstvu dvaju gradova potpisana je 1997. godine. Suradnja je uglavnom bila svedena na kulturno-folklorne sadržaje, ninski KUD „Branimir“ nastupio je na Tjednu „Havana“, a limena glazba tog okruga gostovala je na ninskim svečanostima. Ne zna se zbog kojih razloga, ali od 2008. godine ta je suradnja postupno utihnula.

Na poticaj Budimpešte, posredovanjem predsjednice Marije Sračić Mareljin, suradnja je oživjela i dopunjena drugim sadržajima. Kako su međuvremeno i Hrvatska i Mađarska članice Europske unije, daljnji će zajednički planovi biti usmjereni prema gospodarstvu, zajedničkim projektima sufinanciranim iz EU fondova. Grad Nin, budući da je hrvatski Jadran još uvijek omiljeno odredište mađarskih turista, predstavila bi turističke ponude u mađarskome glavnom gradu.

Samouprava gradske četvrti Lovranac – Petarac pozvala je ninsku gradsku upravu da se pridruži već postojećem EU projektu, koju narečena Samouprava radi u suradnji s drugim gradovima iz Njemačke, Bugarske, Italije, Rumunjske i Slovačke, a odnosi se na održavanje konferencija u tim gradovima i na temu iskustava pojedinih država na različitim projektima Europske unije. Osim XVIII. okruga, prijatelj grada Nina izvan hrvatskih granica jest poljska Općina Łubowo.

Budimpeštanskom izaslanstvu za vrijeme ninskoga boravka domaćini, načelnik Emil Ćurko i zamjenica gradonačelnika Dalija Pavlović, pokazaše potencijale grada Nina, bili su u obilasku cijeloga ninskoga područja, tvornice soli, ribogojilišta, poljoprivrednih nasada, turističkih ponuda i kulturno-povijesne baštine.

Sljedeći se susret planira za iduću godinu, u ožujku ili u travnju, u nadi da će se suradnja nastaviti na obostrano zadovoljstvo.

Kristina Goher

Hrvatska izvorna plesna skupina nastupala na daleko poznatom festivalu u Mezőkövesdu

U rokovnicima plesača budimpeštanske Hrvatske izvorne plesne skupine i preko ljeta je zabilježeno mnoštvo nastupa, a jedan je od tih gostovanje na daleko poznatom Folklornom festivalu Matyóföldi u Mezőkövesdu, koji je priređen početkom kolovoza. U sklopu trodnevnog festivala i ovoga se puta usredotočilo na izvorni folklor, bilo da je riječ o rukotvorinama, kućanskim predmetima, pjesmi ili plesu. Prvog festivalskoga dana u Domu zajednica priređena je izložba „Živuća narodna umjetnost“, s plesom i pjesmama su se predstavili domaćini i kalačka društva te navečer plesačnica gdje su se učili paragvajski, turski i mađarski plesovi. Sutradan u sklopu „Otvorena dvorišta i radionice“ predstavili su se obrtnici, za vješte ruke pružala se mogućnost kićenja licitarskoga srca ili crtanja kalačkog uzorka, a predstavila se i gastronomija toga područja. Na pozornici predstavile su se folklorne družine iz Paragvaja, Turske, Senegala, Rumunjske, Kečkemeta, Sátoraljaújhelya, Zempléna, Kalače, Miskolca, Dámóca, Tiszalóka, Bükkzsérca, domaći izvođači i, ne u posljednjem redu, budimpeštanska Hrvatska izvorna plesna skupina uz glazbenu pratnju tukuljskog sastava „Prekovac“. Program dana nastavljen je s filmskom projekcijom o narodnoj glazbi, plesu i običajima. I subotnji su programi završeni plesačnicom. U nedjelju nakon mimohoda folklornih skupina po glavnome putu naselja uslijedio je gala program.

Gostovanja Hrvatske izvorne plesne skupine za plesače jesu novo iskustvo, nova poznanstva, a također i još jedna mogućnost za predstavljanje naše bogate izvorne kulturno-folklorne baštine.

k. g.

BUDIMPEŠTA – Udruga hrvatskih umirovljenika u Mađarskoj, sljedeći susret članova saziva za utorak, 15. rujna, s početkom u 16.30 sati, u Croaticinu klupsku prostoriju. Na susretu će se dogovoriti o daljnjim aktivnostima Udruge, proslavit će se rođendani i imendani članova.

TUKULJA – Hrvatska samouprava toga grada i Udruga Balkan Calling u subotu, 12. rujna, zajednički priređuju cjelodnevni kulturni i gastronomski dan. U sklopu priredbe bit će razgledavanje i upoznavanje kulturnih, građevinskih i sakralnih predmetnih i dokumentacijskih vrijednosti tukuljskih Hrvata, a također i kušanje sira te vina. Svakog posjetitelja očekuju iznenađenja i veseli doživljaji.

VII. Hrvatski dan u Sambotelu

Početak julija, sad jur tradicionalno, sambotelški Glavni trg je zamotan u hrvatsku atmosferu, ljetos jur sedmi put. U organizaciji Društva sambotelških Hrvatov i Hrvatske samouprave grada se je odvijala pod šatorom hrvatska maša, kulturna manifestacija, a sve do polnoći se je mulatovalo na hrvatsku muziku. Jedan dan prije Sambotel i Sisak su i službeno postali partneri, tako da je bio još jedan razlog za veselje, a gosti iz Siska tancem i jačkom pobrali su najuće priznanje oduševljene publike.

Dr. Csaba Hende, ministar obrane, dekret o parlamentarnom zakonu „Communitas Fidelissima“ za Petrovo Selo predao dr. Andrašu Handleru.

Svetu mašu na hrvatskom jeziku služio je dr. Anton Kolić, dušobrižnik iz austrijskoga Ratištova, a potom su slijedile pozdravne riči brojnih časnih gostov. Dr. Csaba Hende, ministar obrane, krajem junija posjetio je sva vjerna sela na zapadu Ugarske i med svečanima okviri predao priznanje Ugarskoga parlamenta za vjerna sela. Pokidob „Tura vjernosti“ jedino u Petrovo Selo nije zašla, povelju o zakonu svečane titule „Communitas Fidelissima“ je političar na sambotelškom Hrvatskom danu uručio dr. Andrašu Handleru, zastupniku petroviske Hrvatske samouprave. Ovpud med časnim gosti su pozdravljeni dr. Gordan Grlić Radman, veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti, Ivan Gugan, predsjednik HDS-a, Joso Ostrogonac, predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj, Štefan Krizmanić, predsjednik Hrvatske samouprave u Željeznoj županiji, i dr. Karlo Gadanji, sveučilišni profesor u mi-

Nije neobično da hrvatski veleposlanik jači skupa s izvodjači na kraju programa.

rovini. Franci Jurašić, predsjednik Društva sambotelških Hrvatov u Ugarskoj, je kot domaćin istaknuo da cilj hrvatskoga dana je da se hrvatski jezik i hrvatska kultura predstavlja i na široj razini, a gradskom poglavaru je zahvalio za mogućnost i srdačnost, s kom se svenek podupiraju hrvatske gradske manifestacije. Laslo Škrapić je pohvalio novo prijateljstvo s gradom Siskom i izrazio iskrene čestitke novim partnerom. Dr. Gordan Grlić Radman, hrvatski veleposlanik, je sve nazočne hrabrio na njegovanje hrvatskoga jezika, kulture i tradicij, i on je isto tako čestitao predstavnikom dvih gradov za sklopljeno partnerstvo. Ivan Gugan je spomenuo važnost utemeljenja hrvatskoga školskoga centra u ovom gradu, za kojega su ponudili pomoćnu ruku i Grad Sambotel i HDS. Kristina Ikić Baniček, sisačka gradonačelnica, je pozvala svakoga na most suradnje na obostranu korist, dok je nje

FA „Ivan Goran Kovačić“ iz Siska

kolega, sambotelški načelnik dr. Tivadar Puskás otvorio VII. Hrvatske dane u Sambotelu. U bogatom kulturnom programu nastupali su s velikim uspjehom Folklorni ansambl „Ivan Goran Kovačić“ iz Siska, Starogradski pjevački zbor, jačkari i jačkarice korusa Slavuj iz Hrvatskih Šic, Sambotelški tamburaši i jačkarni zbor

Djurdjice iz Sambotela. Folklorni festival je završen u paklenoj vrućini sa skupnom jačkom „Zdravi bili, svi Hrvati“, a sve do polnoći zajedno su uživali Hrvati i Ugri u hrvatskoj muziki petroviskoga Pinka-banda, u srcu Sambotela.

Tomašin – II. dudaški kamp

Već drugu godinu zaredom Podravina Kultúrájáért Egyesület / Udruga za kulturu Podravine, na čelu s predsjednicom Katom Franković, uz potporu Udruge i Hrvatske samouprave Šomođske županije, čiji je predsjednik Jozo Solga, organizira spomenuti kamp. Potpuno besplatno za sve sudionike! Kamp je i socijalnog značaja, a dobio je i međunarodni značaj jer mu je sudjelovalo i nekoliko polaznika iz Hrvatske. Sudionici kampa uglavnom su djeca hrvatskog podrijetla, ali ima i Mađara koji se žele upoznati s osnovama duda i običajima podravske Hrvata.

Sudionici kampa

Običaji izumiru oko nas, ostaju tek sjećanja i poneke priče, tako je i sa starim dudašima, kojih u Podravini danas jedva ima, tek jedan živi majstor narodne umjetnosti – Pavo Gadanji iz Novog Sela. Od njega su učili mnogi, tako i Andor Véghe, Franjo Dervar Kume i Zoltán Szabó, koje smo sreli kao predavače u II. umjetničkom dudaškom kampu u Tomašinu. Tamošnja je samouprava i ove godine osigurala dom sudionicima tabora, kojih je bilo 21, u Omladinskom hostelu „Selymes Durbincs“ u prekrasnome dravskom krajoliku. Naime, već drugu godinu zaredom Podravina Kultúrájáért Egyesület / Udruga za kulturu Podravine, na čelu s predsjednicom Katom Franković, uz potporu Udruge i Hrvatske samouprave Šomođske županije, čiji je predsjednik Jozo Solga, organizira spomenuti kamp. Potpuno besplatno za sve sudionike! Ovogodišnji kamp trajao je od 10. do 14. kolovoza i imao je niz sadržaja. Mi smo ga posjetili 12. kolovoza, a istoga dana posjetili su ga novinari šomođskih novinskih i televizijskih portala, parlamentarni zastupnik László Szászfalvi te predsjednik Hrvatske samouprave Šomođske županije Jozo Solga. Kako mi kažu organizatori, kamp je i socijalnog značaja, a dobio je i međunarodni značaj jer mu je sudjelovalo i nekoliko polaznika iz Hrvatske. Sudionici kampa uglavnom su djeca hrvatskog podrijetla, ali ima i Mađara koji se žele upoznati s osnovama duda i običajima podravske Hrvata, kaže Kata Franković. Pjevamo, plešemo, sviramo, učimo i razgovaramo, družimo se i zabavljamo u slobodnom vremenu koje je također ispunjeno bogatim sadržajima. U kampu su djeca od pet do petnaest godina, kaže mi njegova voditeljica Beata Borbaš.

Parlamentarni zastupnik László Szászfalvi istaknuo je da ovakvi kampovi, koji okupljaju i hrvatsku i mađarsku djecu, jačaju ne samo kulturološke korijene nego pomažu i u stvaranju veza između sudionika kampova, te snaže vezu s matičnom domovinom kod Hrvata ovoga kraja, a time pridonose očuvanju nacionalne svijesti. Iz zanimljivih predavanja djeca su mnogo naučila o dudama i njihovim vrstama u podravskome kraju, a upoznali su i majstora narodne umjetnosti Pavu Gadanjija, koji se nije libio zasvirati i zapjevati. Uz izvrsne glazbenike i poznavatelje

telje duda, koji su već drugu godinu predavači u kampu, Zoltána Szabó, Franju Dervara Kumeta i Andora Véghe, saznali su mnogo toga. Tako Zoltán Szabó kaže da europske dude sve imaju istu osnovu, trščanu sviralu koju nožićem može napraviti spretno dijete ili svirač. Podravske su dude specijalno glazbalo s četiri svirala, što je jedinstven slučaj u cijeloj Europi... U južnom Zadunavlju, na crti od dvjesto kilometara, nalazimo čak četiri tipa duda: gajde, dude, dude s tri svirale i podravske dude s četiri svirale.

Djecu je oduševio i film *Dar vila*, trojezični film na hrvatskome s titlovima na mađarskome, na mađarskome s titlovima na hrvatskom i na engleskom jeziku o dudašu Pavi Gadanjiju. Ono što sam naučio u hrvatskim naseljima, dojmove i osjećaje koje sam stekao 80-ih godina, želim predati djeci, kaže Zoltán Szabó. Dodaje kako se prebogata hrvatska građa nalazi u budimpeštanskom Etnografskom muzeju, predmetno blago, filmski zapisi, tonski zapisi te bogata zbirka fotografija.

Eleonora Moslavac i njezina sestra Melani na poziv voditeljice tabora Beate Borbaš rado su se odazvale sudjelovanju u gajdaškom kampu, to više što je njihova mama rodom iz Lukovišća, gdje imaju i ujaka kojega rado posjećuju. Budimo se rano u sedam ujutro, doručujemo, učimo svirati, plesati, objedujemo, kupamo se, idemo na izlete...

Cilj je naše udruge stvaranje umjetničke kolonije u našoj obiteljskoj kući u Lukovišću, s prvobitnim ciljem prikaza naivnoga slikarstva. Upoznavši stanje u kraju i socijalno ozračje, odlučili smo sa svojom nećakinjom, koja vodi ovaj kamp, s Beatom Borbaš, za održavanje ovoga kampa. Sa Zoltanom Szabóom smo pri tome razmišljali kako prikazati podravske dude, te smo se tako našli oko ovoga zajedničkog projekta. Ususret nam je izašla i pomaže nam, već drugu godinu zaredom, Hrvatska samouprava Šomođske županije, i tomašinska Seoska samouprava, koja je naš pravi domaćin. Ja bih najradije kamp organizirala u Lukovišću, ali tamo, nažalost, nisam naišla na partnere, stoga smo za sada ovdje u Tomašinu. Dvaput više djece bi se odazvalo kampu da ih možemo smjestiti jer je tabor potpuno besplatan za sve sudionike, zaključuje Kata Franković.

Naša se samouprava uključila i u održavanje državnih kampova hrvatskoga jezika u Pansionu Zavičaj u Vlačićima na otoku Pagu, pa tako i u organizaciju tabora koji se organiziraju ovdje u našem kraju. Dobro surađujemo s tomašinskom Seoskom samoupravom, koja nam je ustupila zdanja za kamp. Pokušavamo na sve načine ublažiti troškove, ali ako ovaj kamp preraste u tradicionalni, onda ćemo tražiti dodatne izvore sredstava. Ostvari li se plan o HDS-ovim ustanovama u regijama i preko tih ustanova bismo mogli ostvarivati slične kampove, ispunjavati ih raznovrsnim sadržajima... Za sada smo ovdje ograničeni s brojem postelja, ali počeli smo i nadam se da ćemo uspješno ići dalje, zaključuje predsjednik Hrvatske samouprave Šomođske županije Jozo Solga.

Branka Pavić Blažetin

Dan baka i djedova

Prva rujanska nedjelja u mnogim se zemljama obilježava kao Dan baka i djedova. Svrha je ovog dana da se prisjetimo naših baka i djedova i zahvalimo im za sve što su činili za svoju djecu i unučad. Mnogima bi djetinjstvo bilo nezamislivo bez topline i ljubavi koju oni nesebično pružaju. Osjećajna veza djeteta s bakom i djedom iznimno je jaka te se veže i isprepliće s privrženošću roditeljima. Ovom prigodom želimo ukazati na važnost njihova postojanja u našim životima te na brigu koju bismo im trebali iskazati u doba kada to njima bude najpotrebnije. Svim bakama i djedovima čestitamo njihov dan!

Književni kutak

Ratko Zurko

MOJA BAKA

Ako sretnoš moju baku,
negdje samu na sokaku,
ti joj priđi srca laka,
kao da je tvoja baka.

Pomozi joj, mali druže,
jer je noge slabo služe,
a i oči teško vide,
pa mi baka slabo ide.

Prepoznat ćeš moju baku,
i po hodu i koraku,
i po bijeloj sijedoj kosi,
i po štapu što ga nosi.

Kroz roj kola i auta,
prevedi je preko puta,
da u vrevi bučnog grada,
moja baka ne nastrada.

A kad baka dođe kući,
mnogo lijepa meni reći.

Zanimljivosti hrvatske mode

Odjeća nadahnuta stripom

je pronašao u stripu i pop art kulturi. Uza strip print, prevladale su jarke boje i geometrijski print, uglavnom u točkastom obliku. Donosimo nekoliko fotografija njegove zbirke potaknute stripom.

Zoran Agragović poznati je hrvatski dizajner rodom iz Virovitice; već više od deset godina dizajnira pod imenom BiteMyStyle fashion desing, svoj je rad već predstavio i u Budimpešti, Londonu. U zadnje vrijeme Zoran Aragović nadahnuće

Vic tjedna

Loš dan

Razgovaraju dvojica prijatelja:

– Kako si?
– Ma, grozno! Prije tri tjedna djed mi je ostavio u nasljedstvo dva milijuna eura. Tjedan dana poslije umrla mi teta koju sam jako volio i ostavila mi vilu u Švicarskoj. Prošlog tjedna ode i baka koja mi je ostavila svu svoju imovinu. A ovaj tjedan – ništa pa ništa!

Dvostruka obljetnica na Festivalu gibanice

Serdahelski Festival gibanice, osim što je gastronomki događaj, mjesto je i sastajanja i druženja žitelja s jedne i druge strane rijeke Mure, pa i šireg područja. Ovogodišnji Festival gibanice ustrojen je 15. kolovoza, bio je već petnaesti, pa se na maloj obljetnici prisjećalo na početke. Osim obljetnice Festivala, obilježena je i 20. obljetnica potpisivanja sporazuma s prijateljskim naseljem Goričanom onkraj granice.

Serdahelci kažu da je njihova gibanica posebna. Rekli su to i mnogi drugi koji su stigli u goste, kaže nam serdahelski načelnik Stjepan Tišler, tako je nastala zamisao o priređivanju Festivala gibanice još 2001. g. Danas Festival ima već 15-godišnju tradiciju, na što se može čvrsto graditi, rekao je Péter Cseresznyés, parlamentarni zastupnik na svečanom otvorenju Festivala, te istaknuo da se na takvim manifestacijama proširuju poznanstva iz kojih se grade nove veze i nove mogućnosti i na gospodarskom polju. U izradbi je Projekt Mura u koji će se moći uključiti sve te manifestacije koje dovode do oblikovanja ugleda pomorskoga kraja. Matija Posavec, međimurski župan, obratio se okupljenima i pozvao ih na prijateljstvo i druženje koji imaju snagu stvoriti bolji svijet. Mario Moharić, goričanski načelnik i saborski zastupnik, prisjetio se 20-godišnje suradnje naselja Goričana i Serdahela tijekom koje su ostvareni mnogi vrijedni zajednički projekti. Zahvalio je na potpori Serdahelaca u ostvarenju raznih projekata EU-a te da računa na daljnju potporu i u predstojećim projektima. Mislima saborskog zastupnika pridružio se i Berislav Živković, prvi tajnik Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti, koji je istaknuo važnost takvih pa i drugih manifestacija na kojima se ljudi susreću, druže s obje strane granice i tako gaje dobrosusjedske veze između Mađarske i Hrvatske. O više-

Mario Moharić, goričanski, i Stjepan Tišler, serdahelski načelnik

Serdahelkinje su ispekle najbolju gibanicu sa sirom (slijeva: Katica i Sandra Benžai, Marija Silađi i Janica Varga).

godišnjoj suradnji Zadarskoga sveučilišta i Serdahela govorila je dr. sc. Smiljana Zrilić, pročelnica Odsjeka za izobrazbu učitelja, naime i ta suradnja postoji već više od jednog desetljeća, i to poradi očuvanja hrvatskoga jezika među mladima te upoznavanja hrvatskih studenata s hrvatskim manjinskim odgojem.

Po običaju, Ulica gibanice otvorena je u deset sati s 11 štandova na kojima su žene mijesile tijesto, ribale tikvicu ili jabuku, miješale sir, a kod nekih se već osjetio i miris spečenih gibanica. Miris vanilije, jabuke, sira i pečenoga tijesta lebdio je u zraku i primamio sladokusce i ljubitelje te poslastice. Koji su se prijavili na natjecanje, imali su mogućnost okušati svoju vještinu u tri kategorije: u pečenju gibanice sa sirom, s tikvicama i makom, odnosno s raznim nadjevom. Zapravo tradicionalne su one sa sirom i tikvicama i makom, rekla nam je Janica Varga, koja ne može na dvjema rukama izbrojiti koliko puta je pekla gibanicu za Festival, a već ima i mnoštvo nagrada:

– *Negda je bila gibanica z onoga kaj je domaj bilo, krave su bile pri hiži, tikve i maka na vrtu, zeles, jabuke. Testo smo mesili z maščom, ve pak delamo z margarinom, mislim kaj je i jeno i drugo dobro. Ovo leto smo na kujni delale gibanice z 30 kil turof, 16 kil zeles, 6 kil maka, tikve ni ne znam kulko, fnogo. Ovo leto smo probale napraviti gibanicu z*

šlivami, grizom pak rehi. To je bilo onak za probate, pak se žiriju dopalo, sam kaj meni je bole ono starinsko sa sirom, zelem, al višnjami – kaže nam teta Janica, glavna kuharica školske kuhinje.

Tijesto gibanice može se puniti s mnogim različitim nadjevima, ali treba dobro izraditi i tijesto i nadjev, kažu članovi povjerenstva: Janja Horvat, Katica Prosenjak i József Prykril, majstor-kuhar, naime

vrlo je važan općenit sklad, sočnost kod ove poslastice. Pred povjerenstvo stiglo je nekoliko sa slanim nadjevom, a mnoštvo raznoraznih sa slatkim, npr. s breskvom i prosom, makom, višnjom i rumom, čokoladom i mliječnom rižom, orasima i slično. Zanimljiva je bila gibanica od heljdijskoga brašna koju su izradile članice KUD-a Goričan, koja pripada zdravoj prehrani, ali među kupcima ipak je najomiljenija bila ona uobičajena sa sirom i s tikvicama i makom. Uz kušanje gibanice posjetitelji su se zabavljali i u kulturnome programu, na kojem su nastupila djeca mjesnoga dječjeg vrtića, KUD Goričan, Plesni ansambl iz Lentibe, pjevači iz Ostrognje, iz Serdahela i kaniški Tamburaški sastav. U okviru programa dodijeljene su nagrade natjecanja. U kategoriji gibanice sa sirom I. mjesto osvojile su članice serdahelske družine „Divlji cvijet“, II. mjesto „Mira i Viki“ iz Serdahela, III. mjesto „Obiteljska ekipa“ iz Banoka. U kategoriji gibanice s tikvicom i makom I. mjesto pripalo je letinjskoj družini „U obitelji je snaga“, II. mjesto „Blaži družina“ iz Letinje, a III. mjesto „Spretna pčelice“ iz Ostrognje. U kategoriji gibanice s raznim nadjevom I. mjesto osvojila je serdahelska družina „Divlji cvijet“, II. mjesto d. o. o. Reteges, a III. mjesto KUD Goričan. Naslov „Gibanica serdahelskog Festivala pripala je Donjodubravčankama.

beta

Crkveni god na Stjepana kralja

Dio okupljenih

Martinci, a i druga naselja uz rijeku Dravu napučena su Hrvatima. Tijekom stoljeća uspjeli su sačuvati svoj jezik, kulturu i vjeru. Nisu dopustili presahnuti svoje korijene. Ostali su vjerni svom hrvatstvu. Zahvaljujući našoj zajedničkoj, osamstogodišnjoj prošlosti, u ovdašnjim se ljudima ukorijenio specifičan, dvojni identitet. Za njih je Mađarska siguran dom, a ujedno i domovina te država. Naši predci zajedno su branili Siget sa Zrinskima, bili kod Soče (Isonzo), Doberdoba (Doberdo) i kod rijeke Dona. Od tih vremena dijelimo dobru i zlu sudbinu naše domovine. To činimo s ljubavlju i poniznošću. Ovdašnji stanovnici zato Svetu krunu smatraju svojom! Mađarska nam je domovina, ali – još i u onom

Simboli državnosti

koji zbog nekog razloga nije naučio ili je zaboravio hrvatski jezik – kad čuje glas tamburice, oglase se mandoline, kad se kolo zapleše, nešto dublje zakuca u njemu. Dublje, dublje, od srca. Negdje u duši, duši hrvatskoj. Koje je snažnije? Ili treba li da je i koje jače? Srce nam je mađarsko, a duša hrvatska. Sad, na ovom svečanom danu, želja mi je, da duh Svete krune jača i jedne i druge! Neka Bog blagoslovi Mađare i Hrvate! Slijedila je pjesma Đuse Šimare Pužarova pod naslovom „Vili Podravkinji“ u interpretaciji Dorine Zsurkai. Potom svečani govor parlamentarnog zastupnika Zsolta Tiffána na mađarskom jeziku. Njemu je slijedio pozdravni govor HDS-ova predsjednika Ivana Gugana na hrvatskom jeziku. On je

između ostaloga kazao: Mislim da je vrijeme i mjesto idealno, pomalo i simbolično da se prisjetimo upozorenja ili savjeta kralja Stjepana što je dao svom sinu i iz kojih se vidi koliko je cijenio druge narode koji su živjeli na ovim prostorima. Smatrao je da njihove ideje, iskustva i običaji mogu pridonijeti razvoju ove države. Smatrao je da goste treba prihvatiti, pomoći im kako bi rado ostali u ovoj zemlji. Jer zemlja u kojoj se govori samo jedan jezik i poštuje samo jedna kultura, slaba je i krhka. Vjerojatno i nema boljeg mjesta i povoda od Martinaca i Podravine za ilustraciju njegovih misli. Jer su upravo Hrvati iz tih krajeva pokazali kako mogu biti vjerni građani ove države, a da pritom budu i vjerni svom narodu, svojem jeziku i kulturi. Znam da su druga vremena, ali sigurno danas nije teže i opasnije reći 'ja sam Hrvat', naučiti svoju djecu na materinski jezik, da budu vjerni Katoličkoj Crkvi, svojem rodnom kraju, državi i svemu onom što su nas naši stari naučili.

Slijedio je folklorni program uz nastup učenika mjesne osnovne škole, starinskoga Tamburaškog zбора i orkestra Biseri

Pred Krunom sv. Stjepana

Drave te martinačkoga Ženskog pjevačkog zбора „Korjeni“. Naravno, nije izostala ni cretička nogometna utakmica, igrali su prijateljsku utakmicu veterani martinačkog NK Zrinski i suhopoljski veterani. Navečer se sviralo na mnogim mjestima, a „Podravka“ je svirala na velikome seoskom balu.

- mcc -

Foto: HG / Sándor Kúsz

Okupilo se mnoštvo ljudi.

Druženje prijateljskih gradova Vira i Dombovara

Još početkom ljeta, 5. – 7. lipnja, u Viru je ustrojen tradicionalni športski i kulturni susret između zbratimljenih gradova Dombovara i Vira. Suradnja između gradova kao partnera započela je prije osam godina, a prije tri godine ona se podigla na razinu zbratimljenih gradova.

Prema tradiciji, susret nogometnih momčadi te druženje predstavnika i žitelja gradova iz godine u godinu priređuje se po redosljedju, prvo u Viru, a zatim u listopadu u Dombovaru. Povodu susreta nogometnih momčadi utemeljen je tzv. putujući pehar, koji uvijek ostaje kod pobjednika turnira.

Ovaj put u Vir je stiglo brojno dombovarsko izaslanstvo u sastavu predstavnika gradske samouprave, dombovarskih ustanova i raznih privatnih poduzeća, koju je predvodio zamjenik gradonačelnika Péter Tiegelmann, odnosno nogometna veteranska momčad.

Izaslanstvo je prvi dan imalo slobodan program, prilikom kojeg je uživalo u ljepotama toga jadranskoga grada, a uvečer je priređena zajednička večera s domaćinima, koja je uvijek dobra prilika za razmjenjivanje iskustava, proširivanje raznih veza, upoznavanje.

Utakmica veteranskih momčadi između NK „Mornar“ i NK

„Dombóvári Öregfiúk“ odigrana je u Zadru na terenu s umjetnom travom tamošnjega Nogometnoga kluba. Virska se momčad temeljito pripremila, naravno, njezini su igrači lakše podnosili veliku vrućinu nego Dombovarci. Vrlo živa, temperamentna utakmica s momčadi sličnih sposobnosti ovaj put se završila sa zasluženom pobjedom domaćina s 3 : 0. Tako će do sljedećeg turnira oni čuvati pehar. Nakon utakmice, u Viru je priređena zajednička večera, gdje je Miro Glavan, predsjednik gradskog vijeća pozdravio sudionike susreta. U svome pozdravnom govoru prisjeća se početaka suradnje između gradova i sa zadovoljstvom je spomenuo razvoj i aktivnosti suradnje prijateljskih gradova. Izrazio je rad ost što je dombovarsko izaslanstvo mogao pozdraviti u Viru kao stare prijatelje.

Péter Tiegelmann zahvalio je na pozivu, kojemu su se rado odazvali, i kazao je da jednako tako srdačno očekuju Virane na priredbu u Dombovar. Govorio je i o zamislama u svezi s produbljivanjem buduće suradnje. Slijedile su pozdravne riječi kapetana dviju momčadi Živka Vučetića i Leventea Fehérvárija, te su Dombovarci predali poklone domaćinima. Na svečanoj večeri nuđeni su izvrsni hrvatski specijaliteti i ukusna vina, a za dobar ugođaj potrudio se tročlani virski sastav. Susret je i ovaj put bio nezaboravan za obje strane i svi sudionici čekaju skori susret u Dombovaru.

- mcc -

BUDIMPEŠTA, SERDAHEL – Sukladno Odredbama Pravilnika o organizaciji i djelovanju Hrvatske državne samouprave, njezin predsjednik Ivan Gugan saziva sjednicu Skupštine za 29. kolovoza 2015. godine u 10 sati u Serdahel (Tótszerdahely, Kosuth út 83). Za sastanak predlažem ovaj dnevni red: 1) Predsjednikovo izvješće o radu između dviju sjednica Skupštine, izvješće o izvršenju odluka kojima je rok istekao, izvješće o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik. Referent: Ivan Gugan, predsjednik; 2) Obavijest o nacrtu plana razvitka i gospodarenja HDS-a do 2019. godine. Referent: Ivan Gugan, predsjednik; 3) Utemeljenje HDS-ove ustanove u Zali. Referent: Ivan Gugan, predsjednik; 4) Utemeljenje HDS-ove ustanove u Podravini. Referent: Ivan Gugan, predsjednik; 5) Izmjene i dopune Pravilnika o dodjeli odličja Hrvatske državne samouprave. Referent: Mira Grišnik, predsjednica Odbora za pravna pitanja; 6) Rasprava o prodaji nekretnine (Budapest, Nagymező u. 49). Referent: Ivan Gugan, predsjednik; 7) Pripreme programa Državnoga hrvatskog dana. Referent: Stipan Balatinac, predsjednik Odbora za kulturu i vjerska pitanja; 8) Pripreme I. Hrvatske državne biciklijade (Cro Tour '15). Referent: Arnold Barić, predsjednik Odbora za mladež i šport; 9) Donošenje odluke o trogodišnjem inventaru po pravnim propisima. Referent: Anica Popović Biczak, predsjednica Odbora za financije i nadzor; 10) Donošenje odluke o uvođenju ženskoga imena u registar hrvatskih imena. Referent: Predsjednica Odbora za pravna pitanja; 11) Razno.